

Středisko sociálních služeb Salvia, z.ú.
Wolkerova alej 92/18, Svitavy

tel.: 461 535 324

e-mail: salvia@salvia.cz

www.salvia.cz

SVÍTÁNÍ

zpravodaj č. 2 a 3/2019

Jak se pro důchod započítává doba péče

Péče o dítě

Pokud pečujeme o dítě ve věku do čtyř let, je tato doba náhradní dobou pojištění. Pro starobní, invalidní a pozůstalostní důchod se započítává v plném rozsahu. Je to tedy podobné, jako by šlo o odpracovanou dobu. Dobu péče o dítě lze započítat ženám, ale i mužům. Pokud o dítě pečovalo více osob najednou, započte se doba péče osobě, která pečovala v největším rozsahu.

Dobu péče o více dětí ve věku do 4 let (např. dvojčata) lze započítat pouze jednou. Pokud se např. ženě narodily čtyři děti, vždy s odstupem kratším 4 let a žena s nimi byla celkem 15 let doma, započítá se jí pro důchod doba péče od narození prvního dítěte do 4 let věku toho nejmladšího.

Doba péče o dítě se prokazuje až při podávání žádosti o důchod rodným listem dítěte a čestným prohlášením o době rozsahu péče.

V situaci, kdy se matka nebo otec rozhodne zůstat s dítětem doma déle než do 4 let věku, je možné přihlásit se k dobrovolnému důchodovému pojištění.

Péče o osoby závislé na pomoci druhé osoby

Péče o osoby, které jsou kvůli nepříznivému zdravotnímu stavu závislé na pomoci druhé osoby, je také náhradní dobou pojištění a započítává se pro důchod. Musí se však jednat o dobu osobní péče:

- o osobu mladší 10 let závislou na pomoci druhé osoby v I. stupni závislosti
- o osobu jakéhokoliv věku, která je závislá na pomoci druhé osoby ve II., III. nebo IV. stupni závislosti

Osoba, která poskytuje péči a osoba uznaná v příslušném stupni závislosti spolu musí žít v jedné domácnosti nebo jsou „osoby blízké“. Osobou blízkou je v zásadě rodinný příslušník – manžel nebo manželka, dítě vlastní, osvojené nebo dítě převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů, příbuzný v řadě přímé, sourozenec, zeť nebo snacha.

Od 1.9.2018 se doba péče započítává také u tzv. asistenta sociální péče podle § 83 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. V období před rokem 2017 se za náhradní dobu pojištění považuje péče o osobu v různém stupni bezmocnosti nebo o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči.

Doba takové péče se pro účely nároku na důchod hodnotí plně, tedy obdobně jako např. doba zaměstnání (např. pokud doba péče trvala 5 roků, započítá se pro důchod celých 5 roků). Pro výpočet výše důchodu je

pak doba péče tzv. dobou vyloučenou, což znamená, že při stanovení výše důchodu se počet dnů vyloučených dob odečítá od celkového počtu dnů, na který se rozpočítává průměr výdělků. Pozitivní význam je v tom, že při výpočtu příjem dosažený před tímto obdobím a po něm nebude kvůli období bez výdělků tzv. rozmělněn. V případech, kdy péče o osobu závislou trvala alespoň 15 let, je zákonem stanoven specifický způsob výpočtu. Dojde ke dvojímu výpočtu procentní výměry důchodu, a to tak, že doba péče se bude považovat buď za dobu vyloučenou, nebo za dobu pojištění s příjmy odpovídajícími částkám vyplaceného příspěvku na péči. Platí zásada, že pečující osobě bude přiznána výše důchodu, která je pro ni výhodnější.

Pro započítání doby péče o osobu závislou na pomoci druhé osoby do důchodu, je třeba ji prokázat rozhodnutím OSSZ, které při důchodovém řízení slouží jako doklad o tom, jak dlouho a v jakém rozsahu péče trvala. O vydání tohoto rozhodnutí lze požádat kdykoliv po skončení péče. Pokud se na péči o osobu závislou podílelo více osob, započte se tato péče jako náhradní doba pojištění jen osobě, která pečovala v největším rozsahu.

K žádosti o vydání tohoto rozhodnutí pečující osoba předkládá kromě dokladu totožnosti zejména potvrzení krajské pobočky úřadu práce o vzniku stupně závislosti a o době poskytování příspěvku na péči o závislou osobu a také popis průběhu vykonávané péče. Vztah k osobě, o kterou je nebo bylo pečováno, se prokazuje např. rodným nebo oddacím listem, z nichž vyplývá vzájemná příbuznost. Pokud se nejedná o osobu blízkou, je třeba prokázat společnou domácnost s opečovávanou osobou čestným prohlášením. Pokud osoba, o kterou bylo pečováno zemřela, předkládá se úmrtní list.

Ošetřování dětí či dospělých osob, při němž náleží ošetřovné nebo dlouhodobé ošetřovné

Doba, po kterou se lidem vyplácí ošetřovné nebo dlouhodobé ošetřovné, je automaticky dobou důchodového pojištění. Současně je pro výpočet důchodu tzv. dobou vyloučenou, to znamená, že nemá negativní dopad na stanovení tzv. vyměřovacího základu.

Jednoduše vysvětleno: Tyto doby, v nichž člověk neměl výdělek, se nezahrnou do období, za které se rozpočítává úhrn příjmů, a proto nesníží průměr výdělků pro výpočet důchodu.

Zaměstnavatel vykazuje zaměstnanci tato obdobní do evidenčního listu důchodového pojištění, eviduje je také příslušná OSSZ, která dávky při ošetřování vyplácí. Žadatel o důchod nemusí tuto skutečnost prokazovat.

Vysvětlení pojmů

Náhradní doba pojištění – náhradní doba pojištění je životní období, v němž člověk sice neodvádí pojistné na důchodové pojištění, ale přesto se mu započítává pro důchod. Podmínkou pro započtení náhradní doby pojištění je, aby byla získána na území ČR a že pojištěnec v průběhu života získal alespoň jeden rok pojištění.

Vyloučená doba – vyloučenými dobami jsou doby, po které trvala tzv. sociální událost bez výdělku, např. doba dočasné pracovní neschopnosti, doba péče o dítě do čtyř let věku. Význam vyloučených dob spočívá v tom, že při stanovení výše důchodu se počet dnů vyloučených dob odečítá od celkového počtu dnů, na který se rozpočítává průměr výdělků. Tím se docílí toho, že při výpočtu příjem dosažený před tímto obdobím a po něm, nebude tzv. rozmělněn. Vyloučené doby tedy mají na výši důchodu pozitivním dopad.

Zdroj: časopis můžeš 5/2019; <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/tiskovezpravy/CSSZ-Jak-se-pro-duchod-zapocitava-doba-pece-570267>

Změna úhrady zdravotních prostředků

Novelizace zákona č. 282/2018 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, který stanovuje nová pravidla pro úhradovou regulaci zdravotnických prostředků předepisovaných na poukaz a hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Od 1.8.2019 přestávají být hrazeny mimo jiné, vycházkové hole a tzv. bílý program kromě nástavců na WC:

Vycházkové hole
Sedačka do vany
Sedačky do sprchového koutu
Toaletní židle/křesla

Dále dochází ke zrušení úhrady těchto produktů:

Elektrický vozík Permobil C350
Antidekubitní matrace Optimal 2000S
Antidekubitní matrace Easy 400
Berle podpažní dřevěná BPD 96 A
Berle podpažní dřevěná BPD 96 B

Zvýšení důchodu od roku 2020

Důchody porostou v příštím roce o víc než jen zákonem stanovenou valorizací. A to v průměru o 900 Kč. Vláda schválila nařízení předložené Ministerstvem práce a sociálních věcí, kterým se stanoví potřebné parametry pro výpočet nových důchodů a zvýšení již vyplácených důchodů od ledna 2020. **Nadstandardně si polepší senioři s nižšími důchody, kteří jsou ohrožení chudobou.**

Průměrný starobní důchod, který je v současnosti 13 500 Kč, **by měl od ledna příštího roku dosahovat 14 400 Kč.** Základní výměra důchodu se zvýší o 220 Kč, tedy na 3 490 Kč. Procentní výměra důchodu se zvyšuje o 5,2 % a navíc o pevnou částku 151 Kč.

Současný důchod (Kč/měsíc)	Valorizovaný důchod (Kč/měsíc)	Zvýšení (v %)
8 000	8 617	7,71 %
10 000	10 721	7,21 %
12 000	12 825	6,87 %
13 000	13 877	6,75 %
16 000	17 033	6,46 %

Současný průměrný důchod seniorů je 15 486 Kč, u seniorek činí průměrný důchod 12 858 Kč. Ženy si v průměru polepší o 6,77 %, muži o 6,50 %. Ministerstvo práce a sociálních věcí připravuje soubor opatření, které mají do budoucna nespravedlnosti v penzích mužů a žen narovnávat.

Společně se zvýšením důchodů dojde k navýšení příplatků k penzím účastníků odboje a osobám rehabilitovaným. Tyto příplatky se zvýší stejně jako procentní výměra u vyplácených důchodů, tedy rovněž o 5,2 % a pevnou částku 151 Kč.

Zdroj: www.mpsv.cz

Příspěvek na bydlení

Stát touto dávkou **příspěvá na náklady na bydlení rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy** bez ohledu na to, zda jde o byt obecní, družstevní, v soukromém vlastnictví nebo bydlení ve vlastním domě.

Na příspěvek na bydlení má **nárok vlastník nebo nájemce bytu**, který je v bytě přihlášen k trvalému pobytu, jestliže:

- jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35), a zároveň
- součin rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30 (na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35) není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení (zákonem stanovené částky v závislosti na typu bydlení a velikosti obce, kde se bydlení nachází).

Zjednodušeně řečeno: když si svůj příjem vynásobíte číslem 0,30 (obyvatelé Prahy 0,35) a zjistíte, že za bydlení platíte víc, než je výsledek, splnili jste první podmínku pro získání příspěvku. Tabulky normativních nákladů na bydlení uvádí §26-26 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře; dle těchto tabulek lze tedy stanovit nárok na příspěvek na bydlení a jeho výši.

Do **rozhodného příjmu** pro nárok na příspěvek na bydlení se **započítává** i přídavek na dítě a rodičovský příspěvek.

Doplatek na bydlení

Doplatek na bydlení řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně případného příspěvku na bydlení.

Nárok na doplatek na bydlení má **vlastník bytu nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu** a po splnění stavebně technických standardů kvality bydlení vlastník stavby pro individuální či rodinnou rekreaci, jejichž příjem/příjem společně posuzovaných osob je po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení nižší než částka jeho živobytí/částka živobytí společně posuzovaných osob. Okruh společně posuzovaných osob pro účely doplatku na bydlení je stejný jako pro účel příspěvku na živobytí.

Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat (s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům), i osobě, které **příspěvek na živobytí nebyl přiznán**, protože její **příjem/příjem** společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby/společně posuzovaných osob, ale **nepřesáhl 1,3násobek této částky**.

V případech vhodných zvláštního zřetele může být doplatek na bydlení přiznán i osobě, která využívá **jinou než nájemní formu bydlení** – ubytování osob v domovech pro seniory, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech se zvláštním režimem, v chráněném bydlení, domě na půl cesty, terapeutické komunitě nebo v azylovém domě podle z. 108/2006 Sb., o sociálních službách; družstevní byt, nájem obytné místnosti (ubytovna) a jiné formy bydlení (podnájemní smlouva).

Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po odečtení odůvodněných nákladů na bydlení a (případného) příspěvku na bydlení zůstala částka živobytí.

Doplatek na bydlení se vyplácí **v kalendářním měsíci, za který náleží**, v měsíčních lhůtách určených plátcem doplatku.

Novela zákona č. 329/2011 Sb.

V srpnu schválil Senát novelu zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Návrh novely připravila Národní rada osob se zdravotním postižením ČR. Dopracován byl s legislativou MPSV ČR a s legislativou Poslanecké sněmovny.

Novela zákona rozšiřuje spektrum diagnóz o další skupiny onemocnění osob, u kterých je výrazně narušena mobilita jejich závažnými interními chorobami. Konkrétně se jedná o pacienty s těžkým postižením srdce, s těžkým plicním onemocněním či se závažným postižením cév dolních končetin. Všechna tato onemocnění v pokročilém stádiu výrazným způsobem snižují mobilitu člověka, a to v některých případech ještě hůř než u osob, které mají poruchu nosného či pohybového aparátu.

Jedná se především o tato těžká zdravotní postižení interní povahy:

- ischemická choroba dolních končetin,
- chronická žilní nedostatečnost,
- lymfedém dolních končetin ve stupni III. nezhojený defekt jedné nebo obou dolních končetin,
- Charcotova neuropatická osteoarthropatie jedné nebo obou končetin s nestabilitou nebo funkční deformitou nohy,
- srdeční selhání u čekatelů na transplantaci srdce,
- implantace dlouhodobých podpor oběhu,
- srdeční selhání s klidovými formami dušnosti a další srdeční selhání ve funkční třídě NYHA III.,
- těžká vleklá plicní nemoc vedoucí k respirační nedostatečnosti, pro kterou je poskytována domácí neinvazivní ventilační podpora.

Rozšiřuje se okruh osob s nárokem na přiznání příspěvku na kompenzační pomůcku o anatomickou ztrátu horních končetin na úrovni obou zápěstí a výše nebo vrozené či získané vady obou horních končetin s úplnou ztrátou základní funkce obou rukou.

Novela zákona zvyšuje příjem osoby a příjem osob společně posuzovaných při žádostech o příspěvek na nákup motorového vozidla. Nová úprava stanoví, že „(5) Výše příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení motorového vozidla činí:

- a) **200 000 Kč**, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných **nižší nebo roven šestnáctinásobku částky životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob** podle zákona o životním a existenčním minimu nebo je-li tento příspěvek poskytován nezletilé osobě,
- b) **180 000 Kč**, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných **vyšší než šestnáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven sedmnáctinásobku této částky**,
- c) **160 000 Kč**, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných **vyšší než sedmnáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven osmnáctinásobku této částky**,
- d) **140 000 Kč**, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných **vyšší než osmnáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven devatenáctinásobku této částky**,
- e) **120 000 Kč**, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných **vyšší než devatenáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven dvacetinásobku této částky**,
- f) **100 000 Kč**, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných **vyšší než dvacetinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a).**“

Zákon bude platný od 6 kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení. To znamená po uveřejnění ve Sbírce zákonů. MPSV ČR připraví ještě novelu vyhlášky č. 388/2011 Sb., kterou se výše uvedený zákon provádí. Budou tam nově definovány některé pomůcky.

Zdroj: www.nrzp.cz

Vláda nepodpořila zvýšení věku odchodu do důchodu

Dne 2.9.2019 vláda rozhodla, že dále nebude legislativně zvyšovat věk odchodu do starobního důchodu budoucích penzistů.

Již v minulosti existovala snaha zvýšit věk odchodu aktuálních pracujících do starobního důchodu, která měla tímto způsobem reagovat na populační změny a stárnutí populace. Podle aktuálně platné legislativy se postupně zvyšuje věk odchodu do starobního důchodu až na finálních 65 let. Tato hranice by podle vyjádření vlády neměla být zvyšována.

Zdroj: časopis Můžeš 10/2019